

Qinnuteqartoqartillugu qinnuteqartup qinnuteqarneraniit ullut qulit qaangiunneranni qinnuteqartoq allamik nalunaarfigineqarsimangippat qinnutigineqartup inatsisitigut akuerineqartutut isigineqartalernissaa anguniarlugu Kalaallit Nunaannut suliffissarsiortut killilersimaarneqarnissaat pillugu Inatsisartut inatsisaanni § 6 imm. 3 allanngorteqqullugu Naalakkersuisut peqquneqarnissaannik Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut.

pillugu

Inuussutissarsiornermut Aatsitassanullu Ataatsimiititaliap

siunnersuutip aappassaaneerneqarneranut

ISUMALIUTISSIISSUTAA

Ataatsimiititaliap suliarinninnermini ilaasortarai:

Inatsisartunut ilaasortaq, Henrik Fleischer, Siumut, Siulittaasoq

Inatsisartunut ilaasortaq, Múte Bourup Egede, Inuit Ataqtigiit, Siulittaasup tullia

Inatsisartunut ilaasortaq, Aqqalu Jerimiassen, Atassut

Inatsisartunut ilaasortaq, Hermann Berthelsen, Siumut

Inatsisartunut ilaasortaq, Randi Vestergaard Evaldsen, Demokraatit

Inatsisartunut ilaasortaq, Peter Olsen, Inuit Ataqtigiit

Inatsisartunut ilaasortaq, Tillie Martinussen, Suleqatigiissitsisut

Ulloq 10. april 2019-imi siullermeerinninnerup kingorna ataatsimiititaliap siunnersuut misissorpaa.

1. Siunnersuutip imarisai siunertaalu

Siunnersuutip akuersissutigineqarneratigut Kalaallit Nunaannut suliffissarsiortut killilersimaarnissaat pillugu Inatsisartut inatsisaanni § 6, imm. 3-mik allanngueqqullugit Naalakkersuisut pisussaaffilerneqassapput, taamaalillugu qinnuteqartoq qinnuteqarnerminit ullut qulit qaangiunneranni akissutisisimangippat qinnuteqaat akuerineqarsimasutut isigineqarsinnaalersillugu.

Kalaallit Nunaanni suliffeqarfiit sulisussanik atorfissaqartitaminnik pissarsisinnaanerisa ajornanginnerulersinnissaa siunertaavoq, taamaalilluni suliffeqarfiit pitsaanerpaamik ingerlanneqarsinnaanerit ineriartorsinnaanerallu qulakkeerneqarsinnaaqqullugu. Soorunami

suliffiit inuttassarsiuussat sumiiffimmi najugaqavissunik inuttalerneqarnissaat pingaarnertut kissaataasoq siunnersuuteqartup erseqqissaatigaa. Tamannami nunamut suliffeqarfinnullu pitsaanerpaavoq. Siunnersuuteqartorliuna isumaqartoq sulisussanik amigaateqarluta inissisimanitta nunanit allanit sulisussarsiortariaqalersikkaatigut, taamaammallu tamanna naalakkersuinikkut sapinngisamik eqaallisarneqartariaqartoq.

Inatsisartut 2017-imi ukiakkut ataatsimiinnermi malittarisassanik allannguinerat sioqqullugu, inatsisitigut inissisimaneq imaappoq, tassa suliffeqarfik nunami allamiumik sulilersitsiniarluni qinnuteqaamminut ullut 14-it qaangiunneranni akissutisisimangippat, akuersisoqarsimaneratut tamanna isigineqarsinnaalluni. Siunnersuuteqartulli isumaa malillugu teknikkkut ineriartornerup suliamik tamatuminnga suliarinninneq ajornanginnerulersikkaa, taamaammallu akissuteqarnissamut piffissaliussap ullunut qulinut sivikillisinneqarnissaa inassutigalugu.

2. Naalakkersuisut akissuteqaataat allannguutissatullu siunnersuutaat

Sulisussanik pisariaqartitsineq taamaammallu suliffeqarfiit sulisussanik ujartroneqartunik piginnaasaqartunik pissarsisinnaanerit pingaaruteqartoq Naalakkersuisunit uppersarneqarpoq. Taamaalillutik sulisussat ujartroneqartut pissarsiarinissaannut suliamik ingerlatsinerup eqaallisarneqarnissaanik aalajangiiffigisassatut siunnersuutikkut anguniakkamut isumaqataapput.

Kommunalbestyrelsit kisimik sulisitsisup avataanit ilinniagaqarsimangitsunik imaluunniit ilinniagaqarsimasunik sulisussarsinissamut qinnuteqaataanik aalajangiisinnaanerat Naalakkersuisut tunngavissaatippaat. Suliffeqarnerup tamarmiusup kommunalbestyrelsip suliffissaaleqinermik akiuiniarluni, piginnaanngorsaalluni aningaasaqarnikkullu annertusaalluni iliuusaanut atasuunera oqaatigaat. Taamaalillutik isumaqarput ullut qulit qaangiunneranni akuersisarneq pisariaqangikkaluamik kommunalbestyrelsit piginnaatitaaffiisa ilaannik pingaarutilimmik taassuminnga sumiiffimmeersuutitsiniarnermillu arsaarinninnerussoq. Taarsiullugu ilaatigut qarasaasiarsornikkut iluarsisuteqarnikkut kommunit sulianik suliarinnittarnerisa pitsanngorsaavigineqarlunilu nukittorsarneqarnissaa Naalakkersuisunit kissaatigineqarpoq.

Tassunga atatillugu sulianik suliarinnittarneq nalinginnaasumik pitsaasuusoq erseqqissaatigaat, inatsimmilu aalajangersaasimaneq naapertorlugu ullut 14-it qaangiutinnginneranni nalinginnaasumik akissuteqartoqartartoq. Sulisinnaanermut najugaqarsinnaanermullu akuersisuteqarluni iliuuseqarnerit 2014-imi 184-iusimariarlutik 2017-imi 450-inut qaffariaateqarsimasut naqissuserpaat. Peqatigitillugu itigartitsisuteqarnerit 2014-imi 159-iusimariarlutik 2017-imi 72-inut ikileriarsimapput.

Naalakkersuisut suliffeqarnermi illuatungeriinnik oqaloqateqarsimapput suliamillu ingerlatsinerup eqaallisartariaqarneranut isumaqataallutik. Taarsiullugu iliuuseqarfigisariallip qitianik isiginiaanissaq Naalakkersuisut siunnersuutigaat: sulisitsisup avataaneersumik sulilersitsinissamik qinnuteqaamminut kommunalbestyrelsimit akuersissummik pissarsereernerata kingorna suliamik suliarinninnermut piffissap atukkap sivikillineqarnissaa. Isumaqarput suliffeqarfiit naammaginninnginnerat sapaatit akunnerinut marlunnt kommunalbestyrelsip suliamik suliarinninnerannut pisariaqartinneqartunut tunnganani oqartussaasut danskit qaammatini arlalinni suliamik suliarinnittarnerannut tunngatinneqartoq. Tamanna tunngavigalugu nunanit allanik sulisussat pillugit sulianik suliarinninnermut piffissamik atukkamik sivisuumik sivikillisaanissaq siunertaralugu danskit oqartussaasuunik isumaqatigiinniaqateqarnissamut piginnaatitaaffilerneqarnissartik Naalakkersuisut kissaatigaat.

Taamaammat Naalakkersuisut allannguutissatut siunnersuummik uuminnga saqqummiussipput:

Kalaallit Nunaanni sulinissamut nunatsinniinnissamullu akuersissutit pillugit suliassanik suliarinninnerup sivikinnerulersinnissaanut sunnuteqarluarnerulersinnissaanullu periarfissat pillugit Naalakkersuisut danskit oqartussaasuunik oqaloqateqarlutik aallartinnissaat pillugu Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut. Naalakkersuisut UPA2020-imi Inatsisartunut inassuteqaatinik saqqummiussissapput.

3. Ataatsimiititaliap siunnersuummik suliarinninnera

Ataatsimiititaliap siusinnerusukkut suliarisimasai tunngavigalugit illoqarfinni anginerusuni sulilernissamut piareersimanerit akornanni pissutsit piviusut malillugit suliffissaaleqisoqannigilaq. Taamaammat taakkunani suliffiit sumiiffimmeersunik inuttassarsiuunniarneranni suliffeqarfiit ajornartorsiuteqarsinnaapput.

Siunnersuutip siullermeerneqarnerani Naalakkersuisut allannguutissatut siunnersuummik saqqummiussipput. Kalaallit Nunaanni sulisinnaanermut najugaqarsinnaanermullu akuersissutit pillugit suliat suliarineqartarneranni piffissamik sivikillisaanissaq pitsanngorsaannissarlu siunertaralugu danskit oqartussaasuunik oqaloqateqarnissaq allannguutissatut siunnersuummi isiginiarneqartoq ataatsimiititaliap paasisinnaavaa.

Siullertut qanoq sulisinnaanermut najugaqarsinnaanermullu akuersissutit kisitsisitigut naatsorsuineq eqqarsaatigalugu sulisussaaleqilluni ajornartorsiuteqarnermut sunnuteqartiginerat ataatsimiititaliap nalorninartoqartippaa. Tassunga atatillugu nunani avannarlerneersut Kalaallit nunaanni najugaqarsinnaanermut sulisinnaanermullu akuersissuteqartariaqanninnginnerat oqaatigissallugu ataatsimiititaliap tunngavissaqarsoraa.

Aammattaaq atorfirmut pineqartumut Kalaallit Nunaanni suliffissarsiortut killilersimaarnissaat pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 27, 30 oktober 1992-imeersoq tunngaviuppat sulisitsisup sulisunik avataaneersunik atorfinitsitsisinnanermut kommunimit akuersissummik atuuttumik peqarnissaa suli pisariaqassasoq erseqqissaatigissallugu ataatsimiititaliap tunngavissaqartippaa. Ataatsimiititaliattaq erseqqissaatigisariaqarsora nunami allamioq ilaqtaminik orniilluni najugaqarnissamut akuersissuteqareersoq Kalaallit Nunaanni sulumalluni sulisinnanermut akuersissummik qinnuteqaqqaartariaqanngitsoq.

2017-imi sumiuussuseq tunngavigalugu najugaqavissut akornanni pingaarnertut suliffiit, pingaarnertut suliffeqartut amerlassusiisa qaammatikkaartumik agguaqatigiissinneri ima isikkoqarput:

Danmarkimit (Kalaallit Nunaanni inunngorsimasut)	23.217
Danmarkimit (Kalaallit nunaata avataani inunngorsimasut)	2.891
Nunanit avannarlernit	111
Europamit	67
Afrikamit	9
Amerikamit	21
Asiamit	225

Naatsorsueqqissaartarfimmit kisitsisit

Kisitsisit taakku taamaallaat Kalaallit Nunaanni suliffeqarnermi suliffillit tamarmiusut sumiuussusiat tunngavigalugu agguataagaanerannik takutitsipput. Taamaalillutik sulisartut nunanit avannarlerneersuunngitsut pillugit kisitsisinut 2017-imi sulisinnanermut najugaqarsinnaanermullu akuersissummik pissarsiaqarsimasut kiisalu inuit sulisinnanermut najugaqarsinnaanermullu atuuttumik akuersissuteqareersut ilaatinneqarput. Taamaammat sulisinnanermut najugaqarsinnaanermullu qinnuteqarsimasut taakku ilaannarigaat ikitsut ataatsimiititaliamit ilimagineqarpoq. Tamanna tunngavigalugu taakku ilaat qassit sulisussanik amigaatigineqartunik atorfinitsitsinermut attuumassuteqarnerisut ataatsimiititaliap nalorninaroqartippaa. Sorleq initunerua? Suliffissarsiortut killilersimaarnissaannut inatsit tunngavigalugu kommunalbestyrelsip akuersissummik tunniussinissaq pillugu suliarinnittarnera imaluunniit sulisinnanermut najugaqarsinnaanermullu akuersissutinik suliarinnittarneq.

Allannguutissatut siunnersuut Naalakkersuisunit saqqummiunneqartoq siunnersuutaaqqaartukut siunertaasumik allannguivoq, taamaammat allannguutissatut siunnersuut siunnersuutaaqqaartumik taarsiisinaanngilaq. Taamaattorli ataatsimiititaliap Naalakkersuisut kaammattussavai Kalaallit Nunaanni sulisinnanermut najugaqarsinnaanermullu qinnuteqaatinik suliarinnittarnermi piffissap atorneqartartup sivikillisarneqarnissaa pitsannngorsarneqarnissaalu siunertaralugu danskit oqartussaasuinik oqaloqatigiinninnernik aallartitseqqullugit kiisalu tamatumani angusat pillugit UPA 2020-mi Inatsisartunut saqqummiusseqqullugit.

Ataatsimiititaliap inassuteqaatai

Ataatsimiititaliap isumaqatigiittup siunnersuutaappaartup akuersissutigineqarnissaa inassutigaa.

Ataatsimiitaliap taama oqaaseqaateqarluni isumaliutissiisummilu allassimaneratut paasinnilluni siunnersuut aappassaaniigassanngortippaa.

Múte Bourup Egede
Siulittaasup tullia

Henrik Fleischer
Siulittaasoq

Aqqalu Jerimiassen

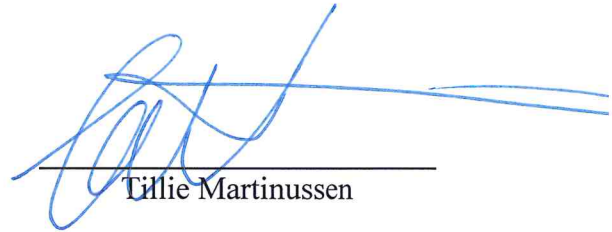
Hermann Berthelsen

Randi Vestergaard Evaldsen

Peter Olsen

Tillie Martinussen